

پیمانه مهارتی شماره یک

برداشت محصولات

هدف کلی

فراگیر زمان و نحوه برداشت محصولات عمدہ را شناخته، بتواند آنها را به نحو صحیح برداشت نماید.

هدفهای رفتاری: فراگیر پس از گذراندن این پیمانه مهارتی باید بتواند :

- ۱- زمان برداشت محصولات را با توجه به شرایط رسیدن محصول، شرایط جوی، اقتصادی و اجتماعی مشخص نماید.
- ۲- عوامل تلفات یا ضایعات محصول را در ضمن برداشت توضیح دهد.
- ۳- ابزار و وسایل برداشت سنتی را شناخته، بتواند آنها را به کار گیرد.
- ۴- کاربرد ماشینآلات برداشت محصولات زراعی و باگی را توضیح دهد.

مهارتها و اطلاعات مورد نیاز

- سرویس و نگهداری و اتصال ادوات به تراکتور
- کنترل آفات و امراض

زمان (ساعت)	
عملی	تئوری
۳۶	۱۲

آزمون ورودی

۱- گاورو شدن خاک یعنی چه؟

الف: خشکی مطلق در خاک

ب: وجود حداقل رطوبت در خاک

ج: موقعی که خاک دارای رطوبتی است که به ادوات کشاورزی نمی‌چسبد.

د: زمانی که فقط چسبندگی رطوبت برای دام وجود دارد.

۲- تفاوت گیاهان بهاره و پاییزه را شرح دهید.

۳- برای هر کدام از موارد زیر حداقل ۲ مثال ذکر نمایید.

الف: گیاهان بهاره

ب: گیاهان پاییزه

ج: گیاهان علوفه‌ای غلات (گرامینه)

د: گیاهان علوفه‌ای لگومینوز

ه: غلات ریزانه

۴- عوامل اقلیمی مؤثر در رشد و نمو گیاهان مزروعی را ذکر نمایید.

۵- کدام یک از گیاهان زراعی زیر با بذر (دانه) تکثیر می‌شود؟

الف: گندم   ب: برنج   ج: سیب زمینی

د: چغندر قند   ه: نیشکر   و: نخود

۶- روش‌های مختلف کاشت بذر را ذکر نمایید.

۷- میزان بذر برای کاشت، به منظور برداشت دانه و علوفه چگونه است؟

الف: در دانه‌ای کمتر است.

ب: در دانه‌ای بیشتر است.

ج: مساوی است.

د: در دانه‌ای مساوی و یا بیشتر است.

۸- عملیات داشت شامل چه مواردی است؟ آنها را نام ببرید.

۹- عواملی را که در زودرسی یک گیاه مؤثرند، ذکر نمایید.

۱۰- چرا پای بوته سیب زمینی خاک داده می‌شود؟ دلایل را ذکر نمایید.

۱۱- هدف از کاشت محصولات زیر، بیشتر تولید چه قسمی از اندام گیاهی است؟

الف: گندم و جو ...

ب: سیب زمینی ...

ج: چغندر قند ...

<p>پیمانه مهارتی: برداشت محصولات شماره شناسایی: ۹۰۱۱۷۹/ک</p>	<p>مهارت: آیش و تناوب، برداشت و نگهداری محصولات شماره شناسایی: ۹۰۱۱۷۹/ک</p>
--	---

د : نیشکر ...

ه : یونجه ...

و : سورگوم ...

۱۲- اصطلاحات وجین، تنک کردن و واکاری را شرح دهید.

۱۳- کدام کود اثر بیشتری در تولید شاخ و برگ و دیررسی دارد؟

الف : ازت   ب : فسفر   ج : پتاس   د : آهک

۱۴- کدام کود شیمیایی موجب تشکیل گل بیشتر، تلقیح و زودرسی می گردد؟

الف : آهک   ب : پتاس   ج : فسفر   د : ازت

۱۵- منظور از ورس در گیاه چیست و چه اثری در برداشت به همراه دارد؟ توضیح دهید.

موادغذایی از گیاه به درون دانه انجام می‌شود. در این زمان رنگ برگها و اندامها زرد است.

۲- چنانچه زراعت به منظور مصرف شاخه و برگ آن در تعییف دام انجام شده باشد پس از اطمینان از بالا بودن میزان پروتئین و وزن شاخه و برگ، اقدام به برداشت می‌شود.

۳- در گیاهان غده‌ای مانند سیب زمینی که هنوز عدد ریز مجددًا تشکیل نشده باشد، موقعی که محصول حداکثر کمیت و کیفیت را داشته و برگها زرد شده باشد، برداشت انجام می‌شود.

۴- محصولات مصرفی بازارهای محلی یا کارخانجات نسبت به محصولات صادراتی یا انبار شونده در مرحله رسیده‌تری برداشت می‌شوند.

۵- در برداشت محصول به منظور استفاده بذری باید دقت شود که رشد فیزیولوژیکی گیاه کامل شده و جنین سالم و دوره بلوغ را طی نموده باشد. برای این منظور، غلات در مرحله رسیدن سخت؛ حبوبات در موقعی که غلافها کامل شده و تغییر رنگ داده باشند (عموماً زردرنگ)؛ یونجه موقعی که اکثر نیامها رنگ قهوه‌ای دارند؛ سیب زمینی و چغندر قند در مرحله رشد کامل و موقعی که اندامها زردرنگ شده‌اند، برداشت و در محیط‌های مناسب از نظر نور، رطوبت و حرارت نگهداری می‌شوند.

۶- محصول، قبل از عرضه به بازار درجه‌بندی و حتی الامکان بسته‌بندی شود زیرا تمیزی و یکواختی مورد استقبال مصرف کننده می‌باشد.

۷- با توجه به محدودیت زمانی برداشت محصول، مقدمات لازم فراهم شود تا برداشت در زمان مناسب به سرعت انجام گیرد. تأخیر و تعجیل در برداشت، موجب ضایعات و تلفات محصول خواهد شد.

۸- قبل از برداشت، وضعیت عرضه و یا نگهداری محصول مشخص شود تا محصول برداشت شده مدت زیادی در مزرعه باقی نماند زیرا شرایط مزرعه معمولاً برای نگهداری محصول برداشت شده برای مدت زیادی مناسب نیست و موجب تلفات محصول خواهد شد.

رسیدگی و برداشت محصول

پس از انجام عملیات کاشت و داشت، نوبت به برداشت محصول خواهد رسید که زمان و چگونگی آن بستگی به نوع گیاه و نحوه مصرف آن دارد. برداشت سبزیجات، میوه‌ها، غلات، نباتات صنعتی، گیاهان علوفه‌ای و ... به دلیل تفاوت در نوع محصول و شکل مصرف، متفاوت می‌باشد. بعضی از این محصولات مستقیماً و به صورت تازه به مصرف انسان می‌رسد و بعضی دیگر، پس از تغییر و تبدیل و یا انجام عملیاتی مخصوص بر روی آنها مثل گندم، چغندر قند، نیشکر، پنبه و ... قابلیت استفاده پیدا خواهند کرد و تعدادی دیگر به صورت غیرمستقیم مثل گیاهان علوفه‌ای تبدیل به فرآورده‌های دامی شده سپس مصرف خواهند شد و بالاخره بعضی از محصولات پس از برداشت باید با شرایط خاصی انبار شوند تا قابل مصرف گردند. برداشت ممکن است از شاخ و برگ، ساقه، میوه، گل، اندامهای زیرزمینی و ... گیاه انجام گیرد اما به طور کلی جمع‌آوری محصول را در زمانی که از بیشترین کمیت و کیفیت برخوردار باشد (برداشت) می‌گویند. برداشت به موقع و رعایت نکات و اصول فنی مربوط به آن از نکات حساس تولید محصولات کشاورزی است. زیرا :

- برداشت به موقع باعث بالا بودن کیفیت محصول و ارزش تجاری آن می‌گردد.

- عملکرد محصول در برداشت به موقع بیشتر است.
- وسائل و ماشین آلات در برداشت به موقع، کارآیی بیشتری دارد.

- حمل، نگهداری و انبارداری محصولات به نحو بهتری انجام می‌شود.

اصول برداشت محصولات

برداشت بسته به اینکه محصول را به چه منظور کشت کرده باشند متفاوت است. مثلاً :

۱- اگر کشت به منظور ایجاد دانه (غلات و حبوبات) صورت گرفته باشد پس از کامل شدن دانه و توقف حرکت

پیمانه مهارتی: برداشت محصولات شماره شناسایی: ۹۰۱۰۷۹-۱-۹-۱/ک	مهارت: آش و تناب، برداشت و نگهداری محصولات شماره شناسایی: ۹۰۱۰۷۹-۱-۱/ک
--	---

جدول ۱-۱- علائم رسیدن بعضی از گیاهان زراعی

ملاحظات	علایم رسیدن	گیاه مزروعی	منظور از زراعت
به خصوصیات رقم کشت شده از قبیل زودرسی توجه گردد. امکان خشک کردن محصول در بعضی موارد و برداشت زودتر وجود دارد.	گیاه رشد کافی کرده، حرکت موادغذایی از گیاه به درون دانه متوقف و دانه سخت گردیده باشد. برگها زرد شده باشد، غلاف جبوبات زرد و یا قهوه‌ای شده باشد.	گندم، جو، ذرت، ارزن، برنج، جبوبات	دانه
در جمع آوری، به آمادگی انبار و حمل و نقل و آمادگی سیلو توجه کافی شود. اگر خطر سرمای پاییزه وجود دارد ذرت در مرحله شیری برداشت شود.	در یونجه، شبدر و اسپرس، حدود ۲۰ درصد بوته‌ها به گل رفته و ارتفاع محصول خوب باشد. در ذرت علوفه‌ای دانه شیری به خمیری تبدیل شده باشد.	یونجه، شبدر، اسپرس، ذرت علوفه‌ای به منظور سیلو	شاخ و برگ
فاصله بین دو برداشت رعایت شود.	ساقه هنوز سبز، توپر و قوی باشد. آزمایش، میزان قند را حداقل از ۱۰ تا ۱۲ درصد نشان دهد.	نیشکر	ساقه
بس از برداشت، کلاله‌ها باید در محل سروپوشیده و سایه (دور از تابش آفتاب) خشک شود.	موقعی که گلها ظاهر می‌شوند. بس از باز شدن اولین گلها و شکفتن آنها برداشت کلاله‌ها و گلها انجام می‌شود. شادابی گلها ۴ تا ۵ روز بیشتر نیست.	زعفران	گل
برداشت در چند چین صورت می‌گیرد.	برگها از پایین شروع به زرد شدن کرده باشد. بوی توتون به مشام برسد.	تونون و تباکو	برگ
در صورت وجود خطر سرمای پاییزه، برداشت زودتر انجام شود.	به حداقل رشد رسیده باشد. برگها زرد شده و در چغندر قند درصد قند در حداقل باید باشد و در سیب زمینی هنوز غدد ریز تشکیل نشده باشد.	چغندر قند، سیب زمینی	ریشه و اندامهای زیرزمینی
برداشت در چند چین صورت می‌گیرد.	باز شدن غوزه‌ها، کاهش رطوبت و شرک و شفافیت خاص پنبه آشکار شده باشد.	پنبه	میوه

شرایط جوی زمان برداشت

شرایط جوی زمان برداشت، اثر مستقیمی بر کمیت و کیفیت محصول دارد. در شرایط مناسب از نظر رطوبت نسبی، سرعت و جهت باد، شدت تابش و بارندگی، ضایعات محصول در حداقل خواهد بود و کیفیت محصول نیز به نحو مؤثری محفوظ باقی خواهد ماند اما هر قدر این شرایط از حالت طبیعی فاصله داشته باشد بازدهی دچار کاهش بیشتری خواهد شد. در برداشت ماشینی رعایت این نکات ضرورت بیشتری دارد.

کار عملی

با بازدید از ایستگاههای هواشناسی با چگونگی اندازه‌گیری رطوبت نسبی، شدت باد، جهت باد و تعیین درجه حرارت آشنا شوید.

شرایط جوی مناسب در برداشت غلات: از برداشت غلات در مواقعی که رطوبت هوا خیلی بالاست و یا شبنم به مقدار زیادی روی نبات قرار گرفته است باید خودداری شود. بنابراین در مناطق مرطوب که حداقل شدت رطوبت نسبی بین ساعت ۲۲ تا ۴ صبح است و این اندازه به بیش از ۸۵ درصد نیز می‌رسد برداشت در شب مناسب نخواهد بود. بهترین زمان برداشت بین ساعت ۱۲ تا ۱۶ و حداقل ساعت برداشت بین ۹ تا ۲۰ می‌باشد.

– در صورت ریزش باران در موقع برداشت، لازم است حداقل به مدت ۲۴ ساعت از برداشت محصول خودداری شود تا رطوبت باران از سطح گیاه تبخیر شده، اندامهای گیاه خشک شوند.

– شدت تابش نور در برداشت مؤثر است. در مناطق گرم و خشک برداشت از ساعت ۶ صبح شروع شده، تا ساعت ۱۲ ادامه خواهد داشت. از ساعت ۱۲ به بعد برداشت به دلیل شدت تابش مشکل و دارای ضایعات خواهد بود.

– در مناطق معتدل و با رطوبت نسبی پایین، محدودیت زیادی برای برداشت در ساعات مختلف وجود نخواهد داشت. – در مواقعی که جریان باد شدت داشته باشد امکان برداشت

تفاوت رسیدن فیزیولوژیکی و تجاری

در رسیدن فیزیولوژیکی، رشد طبیعی محصول کامل است و دیگر به وزن خشک آن اضافه نمی‌شود. بسیاری از محصولات کشاورزی پس از رسیدن فیزیولوژیکی قابل برداشت و استفاده هستند مثل انواع غلات و حبوبات و اکثر گیاهانی که از دانه آنها به عنوان بذر استفاده می‌شود (چون رشد جنبه در دانه کامل شده است).

اما باید توجه داشت که بعضی از محصولات در زمان رسیدن فیزیولوژیکی بازار مناسبی ندارند و در مرحله قبل و یا بعد از آن ارزش اقتصادی و تجاری بیشتری دارند. از قبیل:

- ۱- میوه‌هایی با بافت گوشتی آبدار (خیار و بادمجان)
- ۲- میوه‌هایی با بافت گوشتی کم آب (نخود سبز، لوبیا سبز و ذرت شیرین) که قبل از رسیدن فیزیولوژیک برای عرضه به بازار مصرف مناسب می‌باشند.

۳- در بعضی دیگر از محصولات مثل سیب، مرکبات، موز، گوجه فرنگی و خرما بین پایان یافتن مراحل رشد و شروع رسیدن برای مصرف فاصله کم و پیش طولانی به نام بلوغ دیده می‌شود تا محصول آماده و مطلوب مصرف باشد. میوه موز و خرما در مرحله بلوغ، دارای مزه مناسب نیستند و قابل مصرف نمی‌باشند ولی بعد از مدتی دارای طعم و ترکیبات مناسب قابل مصرف می‌گردند که در این زمان رسیدن تجاری و قابلیت عرضه به بازار را پیدا می‌کنند.

پس آموختیم که در رسیدن فیزیولوژیکی رشد اندامها کامل است و پس از آن به وزن خشک محصول چیزی اضافه نمی‌شود اما در رسیدن تجاری محصول قابل عرضه به بازار بوده، ممکن است این زمان مصادف با رسیدن فیزیولوژیکی نباشد.

کار عملی

بازدید از مزارعی که گیاهان آن در مرحله رسیدگی فیزیولوژیکی و تجاری است.

- ۳- هزینه ماشین آلات برداشت :
- ۴- بازار مصرف خصوصاً عرضه و تقاضا :
- ۵- راههای ارتباطی و دوری و نزدیکی محل تولید تا مصرف :
- ۶- وسایل حمل و نقل :
- ۷- وجود کارخانجات صنایع غذایی مربوط :
- ۸- وسایل بسته‌بندی و بازاریابی.

فکر کنید

- چند عامل دیگر را شما ذکر نمایید.

- به سؤالات زیر با تحقیق و بررسی پاسخ دهید.
- ۱- برخی عوامل موجب تسریع در برداشت حتی قبل از رسیدن محصول می‌شود. آنها را با ذکر دلیل شناسایی و معرفی نمایید.
  - ۲- تعدادی از عوامل اقتصادی باعث تأخیر در برداشت و حتی از بین رفتن قسمتی از محصول می‌شوند. با ذکر دلیل آنها را مشخص و معرفی نمایید.
  - ۳- تأثیر عوامل اقتصادی را در برداشت هر مورد تحقیق نمایید.

شرایط اجتماعی

- ۱- سلیقه مصرف کنندگان مثل استفاده از محصول در حالات مختلف رسانیدگی در جوامع مختلف (لوبیای سبز یا دانه لوبیا) :
- ۲- وجود نیروی انسانی :
- ۳- آداب و سنتها مثل لزوم استفاده از محصول در مراسم، اعیاد، جشنها و عزاداریها :
- ۴- لوکس گرایی یا تحمل گرایی مثل استفاده از میوه‌های خارج از فصل :

- ۵- خبرگی نیروی انسانی در برداشت محصول :
- ۶- بحرانهای اجتماعی مثل جنگ و انقلاب :
- ۷- ... عوامل دیگر را شما مشخص نمایید.

- به دلیل ریزش دانه، شکسته شدن ساقه‌ها و ... وجود نخواهد داشت.
- شرایط جوی مناسب برداشت گیاهان علوفه‌ای:**
- ۱- چنانچه محصول بسیار خشک باشد و قصد انتقال محصول را داشته باشید باید در صبح زود برای استفاده از رطوبت صحبتگاهی برای برداشت محصول اقدام نمایید.
  - ۲- در صورت مرطوب بودن محصول، باید پس از برطرف شدن شبتم و رطوبت صحبتگاهی برداشت را انجام دهید.
  - ۳- در هنگامی که جریان باد از شدت زیادی برخوردار است از برداشت محصول اجتناب نمایید.

- شرایط جوی مناسب برای برداشت گیاهان صنعتی:**
- ۱- در پنجه، برداشت پس از ساعت ۱۰ صبح و در هوای آفتابی و هنگامی که شبتم یا رطوبت روی محصول از بین رفته باشد انجام می‌شود. در هنگام بارندگی باید از برداشت خودداری شود. برداشت در ساعات و مواقع مرطوب، باعث کاهش شدید کیفیت، از جمله تغییر رنگ الیاف و در نتیجه کاهش قیمت و ارزش محصول خواهد شد.
  - ۲- در چوندرقد و سیب زمینی در موقع برداشت در صورت سفت بودن زمین، رطوبت برای گاور و شدن خاک ضروری است اما رطوبت زیاد محیط برای توده‌های محصول جمع آوری شده مناسب نیست.

شرایط اقتصادی و اجتماعی برداشت

- شرایط اقتصادی و اجتماعی، عواملی هستند که در زمان و چگونگی برداشت مؤثراند و حتی در کاهش و توسعه سطح زیر کشت و موفقیت در زراعت نقش عمده‌ای را به عهده دارند. شناسایی این عوامل می‌تواند کمک بسیار زیادی برای برنامه‌ریزی در تعیین زمان برداشت، استفاده از ارقام مناسب، تهیه امکانات و حصول موفقیت برای تولیدکننده به همراه داشته باشد.

شرایط اقتصادی

- ۱- میزان سرمایه :
- ۲- مزد کارگر :

۴- پوسیدگی و کپک زدن محصول در مراحل برداشت و انبار کردن.

به سؤال زیر با تحقیق و بررسی پاسخ دهید.
تعدادی از عوامل اجتماعی مؤثر در برداشت خارج از فصل محصول را با ذکر دلیل مشخص نماید.

کار عملی

بازدید از مزارع و محصولاتی که به دلیل تعجیل در برداشت زیان دیده اند.

تلفات ناشی از تأخیر در برداشت:

۱- کاهش محصول به دلیل ریزش دانه در اکثر محصولات؛

۲- ضایعات ناشی از خسارت آفات مثل گنجشک در غلات؛

۳- کاهش کیفیت محصول؛

۴- کاهش ارزش غذایی مثل کاهش پروتئین و ویتامینها و خشی شدن گیاهان علوفه‌ای یا کاهش عبار قند در چغندر قند.

بازدید از مزارعی که به دلیل تأخیر در برداشت با ریزش دانه و محصول مواجه شده‌اند.

تلفات ناشی از خبره نبودن برداشت کننده:

۱- ریزش محصول در مراحل مختلف؛

۲- باقی ماندن قسمتی از محصول در مزرعه؛

۳- طولانی شدن دوره برداشت و افزایش ضایعات ناشی از تأخیر در برداشت؛

۴- کاهش کیفیت محصول مثل خرد یا ریز شدن آن.

تلفات ناشی از تنظیم نبودن ماشین‌آلات:

۱- برداشت نشدن قسمتی از محصول؛

۲- ریزش محصول در هنگام برداشت؛

۳- باقی ماندن محصول در کاه و کلش و اندامهای گیاهی (جداسازی نامطلوب محصول از بقایای گیاهی)؛

۴- کاهش کیفیت محصول به دلیل خالص نبودن (وجود مواد جامد و بقایای گیاهی در محصول)؛

وضعیت خاک در موقع برداشت

در موقع برداشت محصول، وضعیت خاک بر حسب نوع گیاه و فصل برداشت متفاوت خواهد بود. اما به طور کلی:

۱- برای برداشت محصولات مختلف رطوبت خاک باید به حدی باشد که مزاحمتی برای ماشین‌آلات یا نیروی انسانی برداشت کننده ایجاد نکند.

۲- برای برداشت اکثر گیاهان زراعی مثل غلات، حبوبات و بباتات صنعتی باید سطح خاک خشک باشد.

۳- به هنگام برداشت گیاهان غده‌ای و ریشه‌ای برای خارج کردن محصول از زمین باید خاک دارای رطوبت مناسبی در حد گاورو بودن باشد.

۴- در صورت برداشت ماشینی، باید سطح خاک هموار، پستی و بلندیها مثل انهر آبیاری از بین برده شود تا امکان برداشت مطلوب فراهم آید.

تلفات یا ضایعات محصول در ضمن برداشت

عوامل مختلفی از قبیل تعجیل در برداشت، تأخیر در برداشت، خبره نبودن برداشت کننده، تنظیم نبودن ماشین‌آلات و عدم رعایت ساعت‌برداشت، موجب بروز تلفات یا ضایعات در محصول هنگام برداشت می‌گردد.

تلفات ناشی از تعجیل در برداشت:

۱- کاهش محصول به دلیل عدم رشد و تکامل گیاه خصوصاً در گیاهان علوفه‌ای؛

۲- در برداشت ماشینی غلات، دانه‌ها در اثر فشار داخلی دستگاههای ماشین برداشت به صورت خمیر درآمده، محصول از بین می‌رود؛

۳- کاهش کیفیت محصول؛

روش کار و نکات ایمنی

۱- در موقع کار باید از لباس کار استفاده شود. خصوصاً به کفش مناسب نیاز است.

۲- اتصال دسته بیل به کاسه بیل باید به خوبی انجام شده باشد.

۳- از بیل مناسب (نوك تیر) برای برداشت استفاده نمایید.

۴- کار را به صورت ایستاده انجام دهید تا از خستگی و فشار به ستون فقرات جلوگیری شود. برای این کار دسته بیل باید بلند و مناسب باشد.

کار عملی

قسمتی از محصول یک مزرعه (سیب زمینی، پیاز، سیر، چندر، هویج و ...) را بدون ایجاد ضایعات به دقت برداشت نمایید و بازدهی برداشت را تعیین کنید. تحقیق نمایید آیا یک نفر قادر است بیشتر از ۵۰۰ متر مربع زمین را با کار متعارف روزانه برداشت نماید.

۵- کاهش محصول به دلیل خرد، ریز و له شدن محصول در مراحل برداشت.

کار عملی

بازدید از تلفاتی که در اثر تنظیم نبودن دستگاه برداشت ایجاد شده است.

تلفات ناشی از رعایت نکردن ساعت برداشت:

۱- در موضع مرطوب بودن محیط و یا اندامهای گیاهی، امکان له شدن ساقه‌ها و درو نشدن کامل محصول وجود خواهد داشت.

۲- محصول مرطوب در خرمکوب ایجاد اشکال می‌نماید و دانه‌ها به خوبی از ساقه و خوشة جدا نمی‌شود.

۳- رطوبت، موجب ایجاد فساد در محصول جمع‌آوری شده می‌گردد.

۴- در موضع خیلی گرم و خشک، ساقه‌ها شکننده شده، سبب ریزش دانه می‌شود.

ابزار و وسایل برداشت سنتی

بیل: بیل از یک دسته چوبی و یک صفحه فلزی تشکیل شده است. دو نوع مهم آن شامل بیل شخم و بیل ساختمانی است. در بیل شخم، صفحه فلزی ذوزنقه‌ای شکل و دارای نوك تیز می‌باشد و در روی دسته بعضی از آنها زایده‌ای برای قرار دادن پا و فشار بیشتر وجود دارد. اما بیل ساختمانی دارای صفحه مربع مستطیل یا تقریباً قلبی شکل با کمی فرورفتگی است از بیل ساختمانی برای تسطیح، مرزیندی و آبیاری استفاده می‌شود. ولی از بیل شخم یا بیل نوك تیز، برای زیر و رو کردن خاک در موقع شخم و یا برداشت محصول (گیاهان غده‌ای و ریشه‌ای) استفاده می‌شود. هرچند که کیفیت برداشت محصول با بیل می‌تواند مناسب باشد اما بازدهی برداشت پایین است.

شکل ۱-۱- انواع بیل

شکل ۱-۲ - چنگک و چهارشاخ

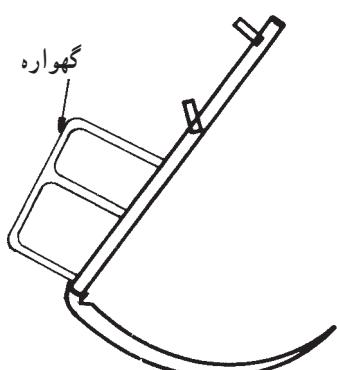
چنگک و چهارشاخ: وسایلی هستند شبیه بیل یا بیلچه که به جای صفحه یا کاسه بیل دارای ۳ یا ۴ دندانه به طول حدود ۳۰ سانتیمتر می‌باشند و دندانه‌ها ممکن است به صورت مستقیم یا کمی خمیده قرار گیرند و یا از وسط به صورت زاویه قائمه خم شوند.

از چنگک برای برداشت محصولات غده‌ای، پیازی و ریشه‌ای مثل چغندر، سیب زمینی، پیاز، سیر و ترب، در سطوح کوچک به دلیل پایین بودن بازدهی کار استفاده نمایید.

از چهارشاخ که عموماً جنس سبکتری دارد برای زیر و رو کردن و حمل محصولات علوفه‌ای، باد دادن خرمن و ... استفاده کنید.

داس: در برداشت سنتی، بخصوص برداشت غلات و گیاهان علوفه‌ای، از انواع داس برای درو استفاده می‌شود. داس دارای دو نوع دسته کوتاه و دسته بلند است و علاوه بر دسته از یک تیغه منحنی فلزی برای برش (درو) تشکیل شده است. دسته عموماً چوبی است.

کار با داس دسته کوتاه به صورت نشسته انجام می‌شود. بازدهی کار با این داس کم است و یک نفر به طور متعارف حدود ۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰ متر مربع را روزانه می‌تواند برداشت نماید (شکل ۱-۳).

شکل ۱-۴ - داس شامیله با گهواره

برای سرعت عمل و سهولت در حرکت از داس دسته بلند استفاده می‌شود (شکل ۱-۴) که کارگر به صورت ایستاده با این داس کار می‌کند. بازدهی داس دسته بلند بیشتر و حدود ۴۰۰۰ متر مربع در روز (۸ ساعت کار) می‌باشد (شکل ۱-۵).

شکل ۱-۵ - انواع وسایل دستی

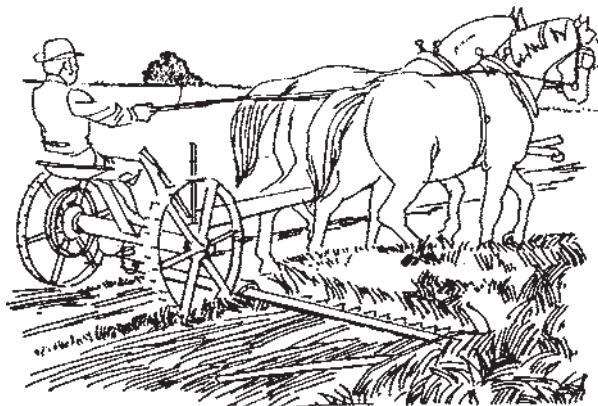
ماشین آلات برداشت

دروگرها در نوع ماشینی به ۳ صورت (دامی، تراکتوری و موتوردار) وجود دارند.

دروگرها (موورها)
دستگاههایی که برای درو علوفه یا غلات مورد استفاده قرار می‌گیرند دروگر (موور) نامیده می‌شوند.

شکل ۶-۱- انواع ماشین آلات برداشت محصول در حال کار

شکل ۱-۷- دروگر دامی

شکل ۱-۸- دروگر شانه‌ای تراکتوری

شکل ۱-۹- طرز کار دروگر شانه‌ای

دروگر دامی

به وسیله دام کشیده می‌شود و دارای ۲ چرخ حامل آهنی بزرگ است. نیروی لازم برای حرکت رفت و برگشتی تیغه با حرکت یکی از چرخها تأمین می‌گردد. تیغه‌ها به صورت دندانه و از جنس فلز است. به دلیل پایین بودن بازدهی، در حال حاضر این نوع دروگرها کمتر مورد استفاده قرار می‌گیرند (شکل ۱-۷).

دروگرهای تراکتوری

این دروگرها به وسیله تراکتور حمل می‌شوند و نیروی رفت و برگشتی و محرک تیغه‌های برش با بی‌تی او تراکتور تأمین می‌شود و به دو دسته شانه‌ای و دوار (بشقابی) تقسیم می‌شوند. که این دروگرها نوع شانه‌ای ذیلاً توضیح داده می‌شود.

دروگرهای شانه‌ای

این دروگرها از قسمتهای زیر تشکیل شده‌اند: (شکل ۱-۸)

۱- دستگاه انتقال حرکت (شامل تسممه، چرخ دندانه، چلاق دست، گاردان و ...)؛

۲- کفش و کفسکهای داخلی و خارجی؛

۳- صفحه و میله ردیف‌ساز؛

۴- قسمتهای برش دهنده؛

۵- ضامن ایمنی اتصال ۳ قطعه؛

۶- قاب دستگاه.

نحوه اتصال به تراکتور: (شکل ۱-۹)

۱- ابتدا بازوی چپ و سپس بازوی راست، به تراکتور وصل می‌گردد.

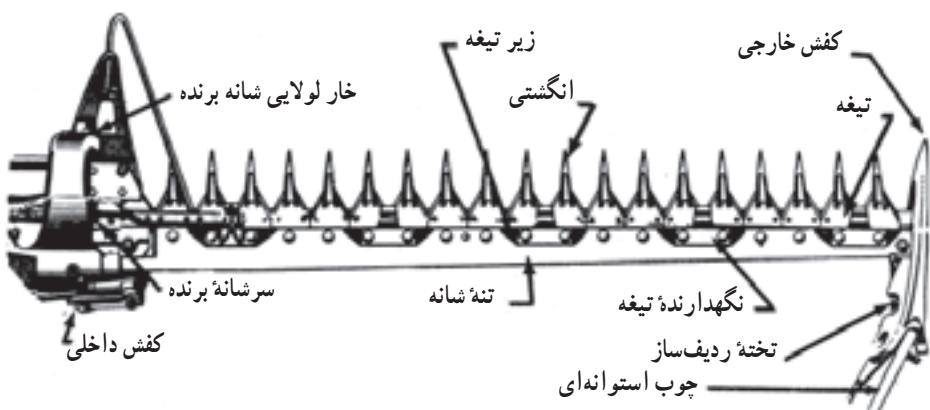
۲- در مرحله بعد گاردان به شفت بی‌تی او وصل و تراز می‌شود.

۳- کنترل حرکت جانبی به وسیله زنجیرهای بغل انجام می‌شود.

- ۲- در صورت تراکم زیاد علوفه و یا ناهموار بودن زمین سرعت را کاهش دهید.
- ۳- از ضامن ایمنی (در صورت موجود بودن) برای جلوگیری از آسیب دیدن دستگاه استفاده نمایید. (در صورت گیر کردن علوفه بین تیغه ها و یا وجود مانع سخت در مقابل دستگاه شانه آزاد می شود و با حرکت به عقب، مانع از وارد آمدن خسارت به دستگاه می گردد) (شکل ۱-۱).

طرز کار: دروگر شانه ای حرکت را از بی تی او گرفته، با حرکت منتقل شده به تیغه ها و رفت و برگشت آنها، علوفه بریده و درو می شود. علوفه درو شده با عبور از روی شانه در قسمت پشت دروگر روی زمین قرار می گیرد. صفحه جدا کننده، علوفه را به صورت نوار درمی آورد.

۱- برای کار با دستگاه، سرعت تراکتور را بین ۵ تا ۸ کیلومتر در ساعت تنظیم کنید.

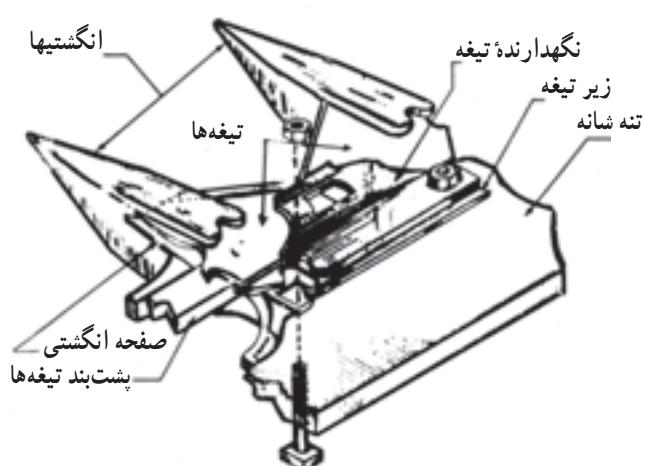

شکل ۱-۱۰- قطعات تشکیل دهنده شانه یک دروگر شانه ای

تنظیمات دستگاه

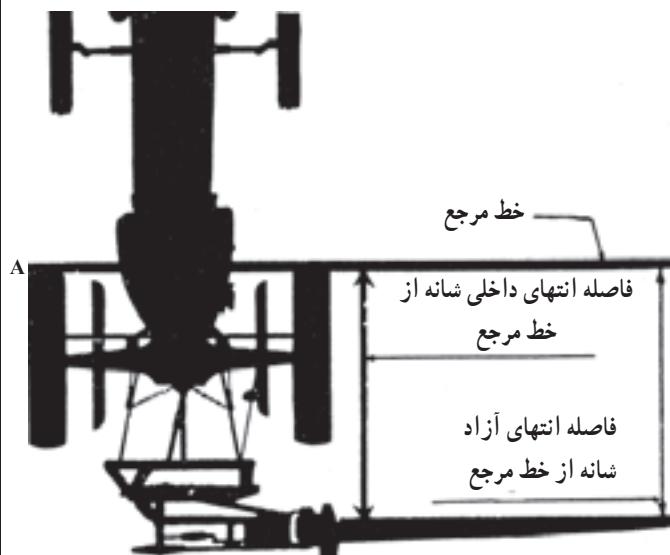
الف - تنظیم تطابق: تیغه اره را طوری تنظیم نمایید تا در مرحله رفت و برگشت، خط وسط هر تیغه با خط وسط انگشتیها منطبق باشد.

ب - تنظیم نگهدارنده تیغه: اگر فاصله تیغه با نگهدارنده آن زیاد باشد تیغه لق می زند و اگر این فاصله کم باشد تیغه خمیده می شود و در هر دو حال عمل برداشت به خوبی صورت نمی گیرد. برای تنظیم نگهدارنده از دو روش استفاده می شود یا از راه خم کردن نگهدارنده (بیشتر در دروگرهای سبک) و یا با اضافه و کم کردن فاصله انداز که بیشتر در دروگرهای سنگین قابل اجراست (شکل ۱-۱۱).

شکل ۱-۱۱

ج - تنظیم تقدم شانه برش: (شکل ۱-۱۲) در موقع کار، شانه برش باید با چلاق دست در یک خط و عمود بر جهت حرکت قرار داشته باشد. از آنجا که در موقع برداشت مقاومت و فشار محصول تیغه را به عقب می‌راند، قبل از شروع کار باید تیغه کمی به طرف جلو قرار داشته باشد تا موقع کار با عقب آمدن، تیغه کاملاً به صورت عمود بر جهت حرکت قرار گیرد.

شکل ۱-۱۲ - تنظیم تقدم شانه برش

طرز تنظیم:

- ۱- تراکتور را به صورت خاموش و بدون حرکت همراه با دروگر روی زمین مستطحی تراز نمایید.
- ۲- انتهای بیرون شانه را به عقب بکشید تا لقی آن از بین برود.
- ۳- تیرک یا خط چوب مستقیمی را در جلوی چرخهای تراکتور قرار دهید. اختلاف فاصله ابتدا و انتهای شانه را تا تیرک بدست آورید. این اختلاف باید به ازای هر 5° سانتیمتر طول شانه یک سانتیمتر باشد.

د - تنظیم ارتفاع برش: برای تنظیم ارتفاع برش، از بالا و پایین بردن شانه برش استفاده نمایید.
برای تغییر ارتفاع شانه برش، از تغییر ارتفاع بین کفش و کفشک که با چند پیچ بهم متصل هستند، استفاده کنید.
دقت شود هر دو کفش به یک ارتفاع از سطح زمین تنظیم شود (شکل ۱-۱۳).

شکل ۱-۱۳ - دروگر شانه‌ای در حین کار

شكل ۱۴—دروگر دوار

سرویس و نگهداری دروگرهای شانه‌ای:

- ۱—دروگر را پس از کار روزانه تمیز کنید.
- ۲—یاتاقانها را بررسی نموده، در صورت نیاز گریسکاری یا تعویض نمایید.
- ۳—صفحات انگشتی، انگشتیها، تیغه‌ها و گیره‌ها را بازدید کرده، قسمتهای آسیب‌دیده را مرمت یا تعویض نمایید.
- ۴—تسمه فلکه را بازدید و در صورت معیوب بودن (ترک خوردن) تعویض نمایید.
- ۵—گریس خورها را تمیز کرده، در صورت نیاز تعویض نمایید.

۶—پیچ و مهره‌ها را در صورت نیاز سفت نمایید. قسمتهای پیچ شده در صورت نیاز باید تعویض گردد.

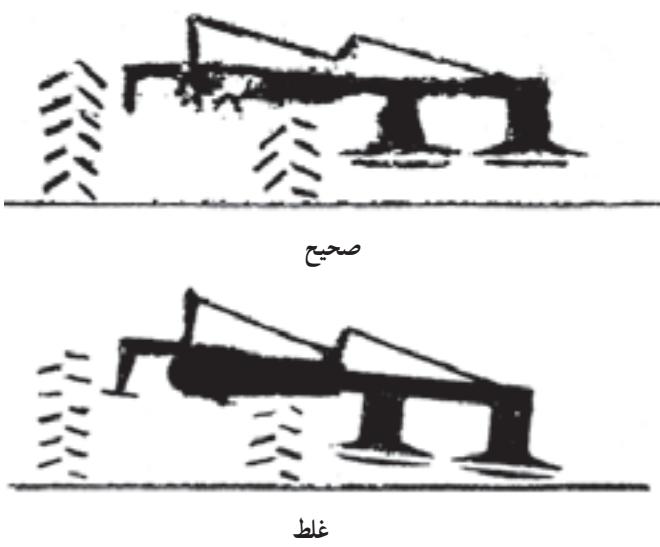
دروگرهای دوار

در این دروگرهای محصول به وسیلهٔ لبه تیغه که دارای حرکت دورانی است درو و برش می‌شود. دروگرهای دوار به دو نوع عمودی و بشقابی تقسیم می‌شوند (شکل ۱۴).

الف—دروگر دوار عمودی: در این دروگر، تیغه‌ها روی یک محور دوار قرار گرفته‌اند و مجموعاً تیغه‌ها و محور، داخل یک محفظه قرار دارند. از این بوشش و محفظه برای حفاظت تیغه‌ها و جلوگیری از پخش شدن علوفه بریده شده استفاده می‌شود (شکل ۱۵).

شکل ۱۵—دروگر دوار در حال کار

شکل ۱-۱۶- تنظیم دروگر دوار

ب- دروگر دوار افقی: در این دستگاه تیغه‌ها به صورت بشقابی هستند و هر یک دارای یک محور جداگانه می‌باشد. سرعت حرکت بشقابها زیاد و حدود ۳۰۰۰ دور در دقیقه می‌باشد. افزایش تعداد دور به وسیله چرخ دنده و تسمه (از ۵۴۰ تا ۱۰۰۰ دور بی‌تی او به ۳۰۰ دور) انجام می‌گردد. روی تیغه‌ها یک پوشش عموماً برزنتی برای جلوگیری از پخش شدن علوفه قرار دارد.

تنظیم: تنظیم اصلی این دروکنها مربوط به قرار گرفتن روی زمین می‌باشد و به دلیل سادگی دستگاه، معمولاً نیاز به تنظیمات دیگری ندارد. برای تنظیم تراز کردن از بازوی رابط و بازوی سوم استفاده نمایید (شکل ۱-۱۶).

سرویس و نگهداری: قسمتهای گریس خور بازدید و گریس کاری شود. تیغه‌ها بازدید و در صورت کند بودن تیز شوند و تیغه‌های شکسته تعویض گردد.

قسمتهای معیوب، برای جلوگیری از زنگ زدن به رنگ یا روغن آغشته گردد.

دروگرهای موتوردار

این دروگرهای دارای موتور مستقل برای حرکت دستگاه و حرکت تیغه برش هستند و در انواع مختلف دو چرخ، سه چرخ، چهار چرخ و به صورت پایه کوتاه و پایه بلند وجود دارند. جلوبندی این دستگاهها عموماً قابل تعویض برای برداشت غلات یا علوفه می‌باشد. در بعضی از این دروگرهای دستگاه بسته‌بند علوفه نیز وجود دارد (شکل ۱-۱۷).

شکل ۱-۱۷- دروگر موتوریابندر

الف

ب

بازدهی کار این دروگرها در روز ۳ تا ۵ هکتار است، اما این مقدار، در انواع دو چرخ، کمتر است.

تنظیم: در اکثر موارد، همانند دروکنهای تیغه ارهای تراکتوری انجام می شود.

سرویس و نگهداری:

۱- بعد از هر ۲۴ ساعت کار، روغن موتور را تعویض نمایید.

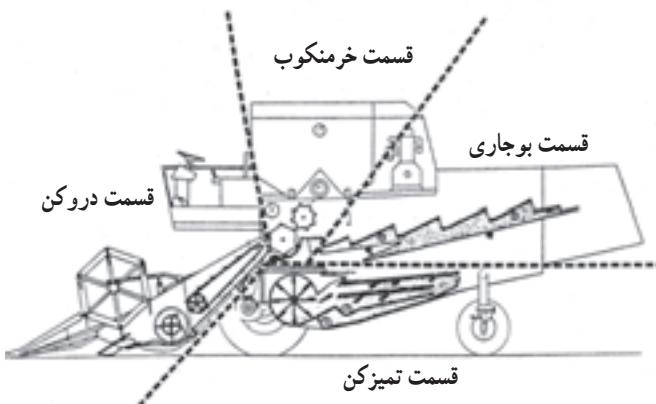
۲- هوکش را پس از هر ۸ ساعت کار با بنزین تمیز کنید.

۳- فیلتر گازوئیل، پس از مصرف چهار باک سوخت با بنزین با گازوئیل تمیز و در پایان هر فصل کار تعویض شود.

۴- گریس خورها را گریس کاری نمایید.

۵- سرویس دروکنهای تیغه ای تراکتوری بر روی این دروگرها نیز انجام شود.

شکل ۱۸-۱- انواع مووربایندر

یک کمباین از چهار قسمت اساسی: دروکن، خرمنکوب، بوجاری و تمیزکن ساخته شده است.

شکل ۱-۱۹—قسمتهای داخلی کمباین

کمباین غلات

ماشین برداشت کامل غلات «کمباین» نام دارد که شامل چهار قسمت دروکن، خرمنکوب، بوجاری و تمیزکن می‌باشد. برای کار کردن با کمباین به مهارت در رانندگی و شناخت قسمتهای مختلف کمباین نیاز است (شکل ۱-۱۹).

تنظیمهای مهم کمباین

- ۱—سرعت معمول ۳ تا ۵/۵ کیلومتر در ساعت می‌باشد.
- ۲—ارتفاع چرخ فلکه باید آنقدر باشد که پایین ترین نقطه آن تقریباً زیر خوشها قرار گیرد.
- ۳—چرخ فلکه باید دارای سرعتی باشد که خوشها به آرامی به طرف دروگر رانده شود.
- ۴—در خرمنکوب اگر دانه‌ها شکسته و خرد می‌شوند سرعت دوران زیاد است و اگر از خوشها جدا نمی‌شوند سرعت کوبنده کم است.

سرعت را تنظیم نمایید (از دفترچه راهنمای کمباین نیز می‌توانید استفاده کنید) (شکل ۱-۲۰).

شکل ۱-۲۰—کمباین غلات در حال کار

سرویس و نگهداری کمباین

- ۱- تیغه شانه برش را در صورت معیوب بودن تعویض نماید.
- ۲- گریس خورها را روزانه گرسکاری کنید.
- ۳- تسمهٔ قاله اگر از نوع زنجیری است روغن کاری نماید.
- ۴- سرویس و نگهداری قسمت تمیزکن را انجام دهید.
- ۵- کلیه تسمهٔ فلکه‌ها را بررسی کرده، آنها را محکم کنید و اگر ترک خورده بود، تعویض نمایید.
- ۶- تایرها را بررسی، تنظیم و قسمتهای گریس خور را از گریس پر نمایید.

فاصله کوبنده تا نیم کوبنده نیز باید مناسب باشد تا از شکسته شدن دانه‌ها و یا جدا شدن آنها جلوگیری نماید.
۵- قسمت بوخاری و حرکت رفت و برگشت کلش بر باید تنظیم شود. اگر دانه‌ها همراه کلش از کمباین خارج می‌شوند سرعت حرکت زیاد است و اگر مقدار زیادی کاه و کلش وارد تمیزکن می‌شود سرعت کم است (از کتابچه راهنمای توانید برای تنظیم سرعت استفاده نمایید).
۶- در قسمت تمیزکن سرعت باد بادبزن را مطابق نوع محصول تنظیم نمایید.

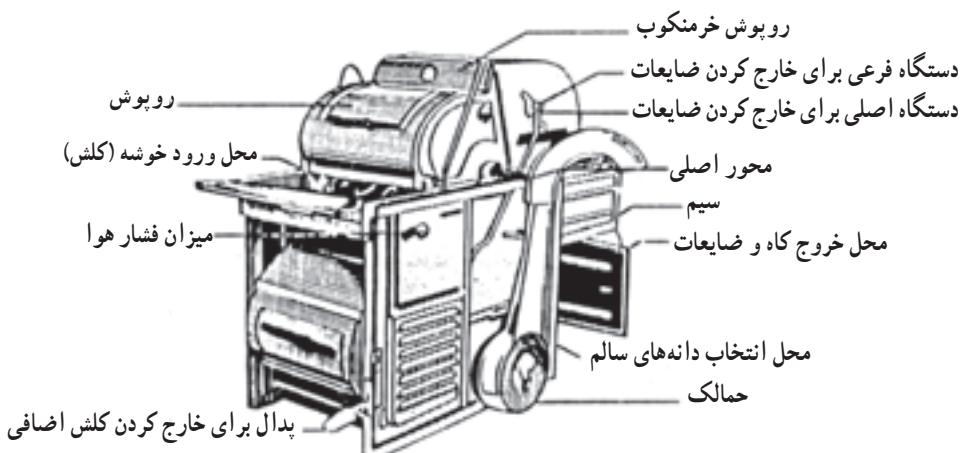
شکل ۱-۲۱- کمباین

خرمنکوبها

قسمت اساسی زیر تشکیل شده است (شکل ۱-۲۲).

- ۱- قطعات عامل (کوبنده و ضد کوبنده)؛
- ۲- قطعات پاک کننده (بادبزن و غربالها)؛
- ۳- فستهای محرک و مولد (تراکتور، موتور، تسمه و بولی).

خرمنکوبهای ماشینی عمدتاً از دو نوع تراکتوری و موتوردار (تیلر) تشکیل شده‌اند. اساس کار دستگاه‌های تراکتوری یا موتوری (تیلر) تقریباً مشابه است و ساختمان خرمنکوبها از سه

شکل ۱-۲۲- ساختمان خرمنکوب

کاربرد و استفاده از خرمنکوبها: استفاده از خرمنکوبها

با رعایت نکات ایمنی به سهولت انجام می‌شود.

۱- ابتدا خرمنکوب به نیروی محرک تراکتور یا موتور تیلر وصل می‌شود.

۲- نیروی محرک پس از انتقال به خرمنکوب، موجب شروع به کار خرمنکوب خواهد شد. (در تراکتور، پی‌تی او نیرو را منتقل خواهد کرد).

۳- از محل ورود خوش محصول به داخل خرمنکوب ریخته می‌شود (شکل ۱-۲۳).

تنظیم خرمنکوب

۱- سرعت کوبنده برای لوبیا و دانه‌های روغنی، کم و برای گندم و جو، بیشتر است.

۲- فاصله کوبنده و ضد کوبنده براساس، توضیحات کتابچه راهنمای تنظیم شود تا از شکستگی دانه‌ها جلوگیری به عمل آید.

۳- سرعت بادبزن باید تنظیم شود به صورتی که دانه با کاه

شکل ۱-۲۳- خرمنکوب با موتور تیلر در حال کار

و کلش از خرمنکوب خارج نشود و داخل دانه‌ها نیز کاه و کلش وجود نداشته باشد.

سرویس و نگهداری

- ۱- تسمه‌هارا کنترل و در صورت معیوب بودن تعویض نمایید.
- ۲- غربالها را بررسی و در صورت نیاز، آنها را تعمیر یا تعویض کنید.
- ۳- قسمتهای کوبنده و ضد کوبنده را بازدید و در صورت نیاز تعمیر یا تعویض کنید.
- ۴- روغن کاری قسمتهای محرک را بموقع انجام دهید.

غده کنها

غده کنها، دارای انواع مختلفی هستند. بعضیها فقط غده را از زیر خاک خارج می‌کنند و برداشت محصول خارج شده به وسیله دست ادامه خواهد یافت. در انواع نیمه خودکار و یا خودکار محصول پس از خارج شدن از زمین به وسیله دستگاه از اندامهای گیاهی جدا شده، حتی در کمباینهای برداشت، غده تمیز و درجه‌بندی نیز می‌شود. بجز بعضی از کمباینهای کامل بقیه ماشینهای غده کن از نیروی محرک تراکتور استفاده می‌کنند (شکل ۱-۲۴).

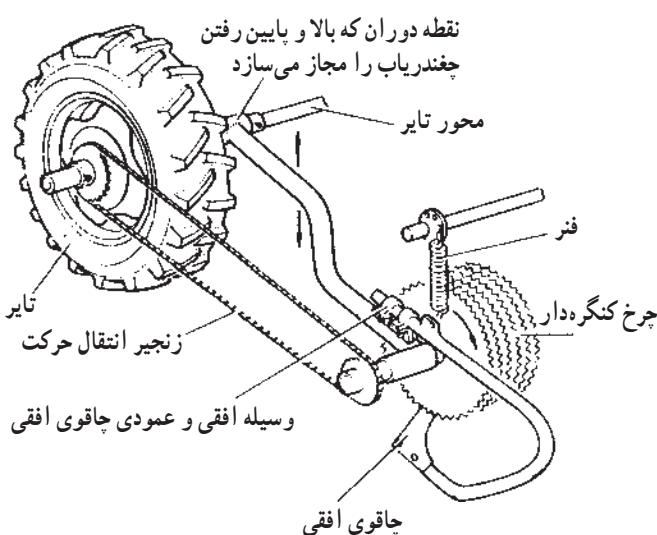
نحوه اتصال غده کنها به تراکتور: این دستگاهها عموماً کششی هستند. اگر دستگاه دارای سه نقطه اتصال باشد ابتدا بازوی سمت چپ و سپس بازوی سمت راست متصل می‌شود. پس از اتصال بازوی وسط، اتصال گاردان به شفت پی تی او انجام می‌شود. در غده کنها معمولی که فقط زمین یعنی پسته‌های کاشت را در زراعت ردیفی زیورو رمی‌کنند گاردان وجود ندارد.

تنظیم غده کنها

- ۱- تنظیم عمق کار: عمق کار دستگاه هیدرولیک یا چرخ تنظیم عمق را به گونه‌ای تنظیم کنید که عمیق‌ترین محصول از خاک خارج شود.
- ۲- تنظیم حرکت تراکتور: پیشروی و حرکت تراکتور (شکل ۱-۲۵) باید به صورتی باشد که تیغه‌ها در جهت ردیف محصول قرار داشته باشد.

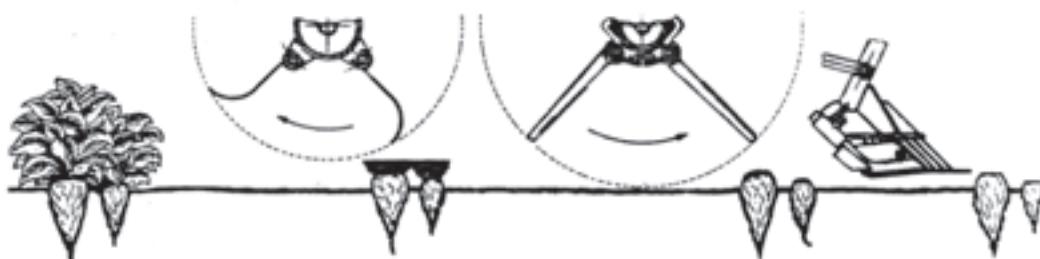
شکل ۱-۲۴- غده کن (سیب‌زمینی کن)

شکل ۱-۲۵- تنظیم فاصله چاقو تا چرخ کنگره‌دار

بالا بیندید که فقط شاخ و برگ و قسمت کمی از تاج را ببرد
(شکل ۱-۲۶).

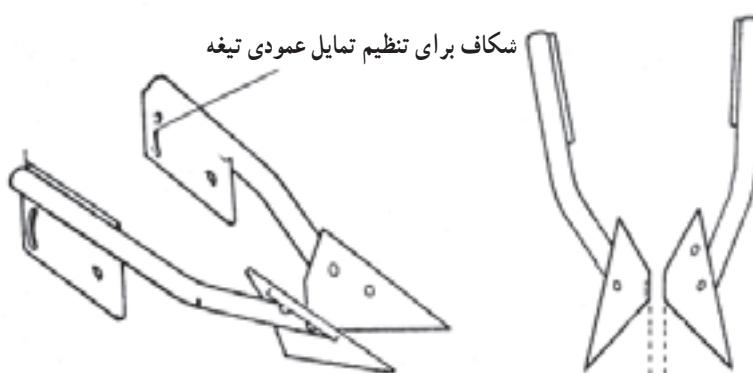
۳- در غده کنهای چغندر در صورت کامل بودن دستگاه:
الف: اگر ماشین دارای چاقوی دوار باشد آن را آنقدر

شکل ۱-۲۶- تنظیم فلکه انگشتی

باید حدود ۷ تا ۱۰ میلیمتر باشد (شکل ۱-۲۷).
د: در چغندرکن فاصله عقب تیغه‌ها حدود ۳۸ میلیمتر
است (شکل ۱-۲۷).

ب: فلکه انگشتی را آنقدر پایین بیندید که نوک انگشتی
تقریباً با سر چغندر تماس داشته باشد.
ج: در دستگاه چغندر یاب، فاصله چاقو و چرخ کنگره‌دار

ته تیغه باید کاملاً تراز باشد مگر در زمینهای مرطوب که بهتر است کمی به طرف بالا متایل شود.

فاصله قسمت عقب برای چغندرهای متوسط ۳۸ میلیمتر ولی برای چغندرهای خیلی بزرگ، باید بیشتر باشد.

شکل ۱-۲۷- تنظیم تیغه چغندرکن

نقاله را زیاد کنید.
ج: تراز کردن دستگاه در اتصال سه نقطه‌ای با بازوی هیدرولیک و در نوع کششی به وسیله چرخها انجام شود.

۴- در سیب زمینی کنها باید تنظیم به گونه‌ای انجام شود که:
الف: به کمک صفحه ردیف کننده، مانع از پخش شدن سیب زمینیها شود.
ب: اگر گل و خاک به سیب زمینی چسبیده فاصله تیغه تا

د: تنظیم روی ردیف به صورتی است که فاصله تیغه و انگشتیها از وسط چرخ تراکتور، مساوی نصف فاصله دو ردیف باشد (شکل‌های ۱-۲۸ و ۱-۲۹).

شکل ۱-۲۸ - سیب‌زمینی‌کن در حال کار

شکل ۱-۲۹ - نوع دیگر غده‌کن در حال کار

سرویس و نگهداری غده‌کنها

- ۱- روغن جعبه دنده را در هر فصل کاری تعویض نمایید.
- ۲- گریس خورها و یاتاقانها را روزانه گریسکاری و روغن کاری کنید.
- ۳- در صورت نیاز تیغه‌ها را تعویض نمایید.
- ۴- در فصل غیرکار دستگاه را سرویس کنید و قسمتهای لازم را با ضدزنگ بپوشانید.
- ۵- فشار فنر کلاچ جفعجه و کشن زنجیر نقاله را بازرسی و تنظیم نمایید.
- ۶- آچارکشی را به صورت دائم انجام دهید.

آزمون نهایی

- ۱- تفاوت رسیدن فیزیولوژیکی و تجاری را توضیح دهید.
- ۲- کدام یک از محصولات زیر، قبل از رسیدن فیزیولوژیکی برای عرضه به بازار مصرف مناسب هستند؟
الف: موز ب: خرما ج: بادمجان د: گندم
- ۳- شرایط جوی مؤثر در کمیت و کیفیت محصول در موقع برداشت را فقط نام ببرید.
- ۴- در مناطق گرم و خشک بهترین زمان برداشت گندم در چه ساعاتی از شبانه روز است؟
الف: ۶ تا ۱۲ ب: ۱۲ تا ۱۸ ج: ۱۸ تا ۲۴ د: ۱۲ تا ۶
- ۵- مورد از عوامل اقتصادی مؤثر در برداشت محصول را ذکر نمایید.
- ۶- کدام عوامل اقتصادی موجب تعجیل در برداشت محصولات کشاورزی می شود؟
- ۷- تلفات ناشی از تأخیر در برداشت محصولات کشاورزی را ذکر نمایید.
- ۸- تلفات ناشی از خبره نبودن برداشت کننده را ذکر نمایید.
- ۹- بازدھی کار داس دسته بلند با ۸ ساعت کار روزانه چه مقدار است؟
الف: ۲۰۰ تا ۴۰۰ متر مربع ب: ۱۰۰۰ تا ۱۴۰۰ متر مربع ج: ۴۰۰۰ متر مربع د: ۱۰۰۰۰ تا ۱۴۰۰۰ متر مربع

مترا مربع

- ۱۰- قسمتهای مختلف دروگرهای شانه‌ای را نام ببرید.
- ۱۱- اگر فاصلهٔ تیغهٔ تا نگهدارندهٔ تیغه زیاد باشد تیغه... و اگر فاصلهٔ تیغهٔ تا نگهدارندهٔ تیغه کم باشد تیغه...
(در دروگرهای شانه‌ای)
- ۱۲- به هنگام کار با دروگرهای شانه‌ای، شانه‌برش با چلاق دست، باید
الف: در یک خط و عمود بر جهت حرکت قرار داشته باشد.
ب: به صورت عمود برهم قرار داشته باشد.
ج: به صورت عمود برهم و در جهت حرکت قرار داشته باشد.
د: در یک خط و در جهت حرکت قرار داشته باشد.
- ۱۳- انواع دروگر دوار را نام برد و توضیح دهید که از محفوظه یا پوشش روی قاب در این دستگاهها به چه منظوری استفاده می شود؟
- ۱۴- انواع دروگرهای موتوردار را ذکر کرده، بازدھی کاری آنها را در یک روز بنویسید.
- ۱۵- سرعت معمول کمباین برای برداشت چه میزان است؟
الف: ۱ تا ۳ کیلومتر در ساعت ب: ۳ تا ۵/۵ کیلومتر در ساعت ج: ۵/۵ تا ۷/۵ کیلومتر در ساعت
د: ۷/۵ تا ۱۰ کیلومتر در ساعت
- ۱۶- در صورت خرد شدن دانه‌ها در کمباین، اشکال مربوط به کدام قسمت است؟
الف: سرعت کمباین کم است. ب: ارتفاع چرخ فلکه کم است.

ج : سرعت بادبزن زیاد است.   د : فاصله بین کوبنده و ضدکوبنده کم است.

۱۷- در دروکهای موتوردار روغن، هواکش و فیلتر گازوئیل پس از چه مدت کار تعویض یا تمیز می شود؟

۱۸- در تنظیم خرمنکوبها سرعت کوبنده برای لویبا و دانه های روغنی... و برای گندم و جو... است.

۱۹- نحوه اتصال غده کنها به تراکتور را توضیح دهید و چگونگی عمق کار را بنویسید.

۲۰- در تنظیم سیب زمینی کنها کدام مورد غلط است؟

الف : با تنظیم صفحه ردیف کن از پخش شدن سیب زمینیها جلوگیری می شود.

ب : تنظیم روی ردیف به صورتی است که فاصله تیغه و انگشتیها از وسط چرخ تراکتور مساوی نصف فاصله دو ردیف باشد.

ج : تراز کردن دستگاه اتصال سه نقطه ای با بازو های رابط و بازوی هیدرولیک و در نوع کششی به وسیله چرخها انجام می شود.

د : اگر گل و خاک به سیب زمینی چسبیده، فاصله تیغه تا نقاله را کم کنید.